

19 Δεκεμβρίου, 2018

[Α. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ - ΝΙΚΟΛΕΤΟΠΟΥΛΟΥ, Γ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ, Φ. ΚΩΜΟΔΡΟΜΟΣ, Ε.
ΜΙΧΑΗΛ, Ε. ΓΑΒΡΙΗΛ, Α. ΖΕΡΒΟΥ, ΔΔΔ.]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 1Α, 23, 28 ΚΑΙ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ, ΑΡΘΡΟ 1
ΠΡΟΣΘΕΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΤΗΣ Ε.Σ.Δ.Α.

XXXXXX ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Αιτήτρια,

-ΚΑΙ-

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΜΕΣΩ

1. ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ
2. ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Καθ' ων η αίτηση.

Χ. Μιχαηλίδου (κα), για Μ. Ηλιάδη & Συνεργάτες Δ.Ε.Π.Ε, για την αιτήτρια.

Λ. Χριστοδουλίδου - Ζανέτου (κα) (μαζί με Ζ. Κυριακίδου (κα) κατά τις Διευκρινήσεις), για τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, για τους καθ' ων η αίτηση.

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Α. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ-ΝΙΚΟΛΕΤΟΠΟΥΛΟΥ, ΔΔΔ.: - Η απόφαση μας είναι ομόφωνη και έχει ως ακολούθως:

Α. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ-ΝΙΚΟΛΕΤΟΠΟΥΛΟΥ, ΔΔΔ.: - Η πιο πάνω υπόθεση, έχει επιλεγεί ως πιλοτική από μια σειρά υποθέσεων που αφορούν στο ίδιο νομικό ζήτημα.

Με την παρούσα προσφυγή, προσβάλλεται η νομιμότητα της απόφασης των καθ' ων η αίτηση να αποκόψουν από το εφάπαξ ποσό της αιτήτριας κατά την συνταξιοδότηση της, το ποσό των €13.404,96, που αναφέρεται ως "Χρέος Αναλογικής Σύνταξης", η οποία της κοινοποιήθηκε κατά ή μετά την 20/2/2014, με το σχετικό έντυπο του Γενικού Λογιστηρίου.

Σε συντομία, τα πραγματικά γεγονότα της περίπτωσης, είναι τα ακόλουθα:

Η αιτήτρια αφυπηρέτησε από τη θέση Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου στις 14/1/2014. Κατά την καταβολή του εφάπαξ ποσού λόγω της αφυπηρέτησης της από την εν λόγω θέση, διαπίστωσε ότι αποκόπηκε ποσό €13.404,96, σύμφωνα με το σχετικό έντυπο του Γενικού Λογιστηρίου που της κοινοποιήθηκε στις 20/2/2014, ως "Χρέος Αναλογικής Σύνταξης". Όπως αναφέρει στην προσφυγή της, κατόπιν διευκρινήσεων που η αιτήτρια ζήτησε, προφορικά της λέχθηκε ότι πρόκειται για αναδρομική εφαρμογή από 1/1/2013 (μέχρι την αφυπηρέτηση της) του άρθρου 11 του περί Προϋπολογισμού του έτους 2013 Νόμου (Ν.59(II)/2012).

Η αιτήτρια αντέδρασε με επιστολή της ημερομηνίας 4/4/2014, απευθυνόμενη προς τον Υπουργό Οικονομικών, υποστηρίζοντας ότι πρόκειται για μείωση του μισθού της ως Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου, και ζήτησε όπως ανακληθεί η απόφαση εφαρμογής του πιο πάνω άρθρου 11 του σχετικού Νόμου στο πρόσωπο της και της επιστραφεί το ποσό που αποκόπηκε αναδρομικά, δυνάμει παράνομης και αντισυνταγματικής διοικητικής απόφασης. Εναντίον της απόφασης των καθ' ων η αίτηση, για αποκοπή από το εφάπαξ ποσό της αιτήτριας κατά τη συνταξιοδότηση της του πιο πάνω ποσού, στρέφεται η παρούσα προσφυγή.

Οι καθ' ων η αίτηση εγείρουν στην Ένσταση τους και αναπτύσσουν στην γραπτή τους αγόρευση, προδικαστική ένσταση ότι η αιτήτρια στερείται έννομου συμφέροντος προώθησης της προσφυγής της, για το λόγο ότι η χρηματική βλάβη την οποία ισχυρίζεται ότι υπέστη είναι πλασματική. Όπως αναφέρει η ευπαίδευτη συνήγορος για τους καθ' ων η αίτηση, μετά την εφαρμογή του άρθρου 11 του περί Προϋπολογισμού Νόμου του έτους 2013 (Ν.59(II)/2012), ο μισθός τον οποίο λάμβαναν οι Δικαστές μετά το 63^ο έτος της ηλικίας τους, μειωνόταν κατά το ύψος του αναλογικού μέρους της σύνταξης των Κοινωνικών Ασφαλίσεων που αντιστοιχεί σε υπηρεσία μέχρι 400 μήνες στην κρατική υπηρεσία, ούτως ώστε μειωμένος μισθός και σύνταξη μαζί όταν αθροιστούν, να δίδουν το ποσό του μισθού που λάμβαναν πριν την εφαρμογή του Νόμου. Η συμπερίληψη της πιο πάνω πρόνοιας, συνεχίζει, κρίθηκε αναγκαία ώστε να αποφευχθεί η καταβολή από την ηλικία των 63 ετών, ταυτόχρονα σύνταξης από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και μισθού από το Κράτος.

Προς υποστήριξη της θέσης της, η ευπαίδευτη συνήγορος για τους καθ' ων η αίτηση παραπέμπει στα νομολογηθέντα στην απόφαση της Πλήρους Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Πέτρος Λαούτας v. Κυπριακής Δημοκρατίας (2001) 3

Α.Α.Δ. 40, στην οποία κρίθηκε ότι η μείωση των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των Δικαστών που επέφερε ο Νόμος 41/1980 και ρητά ενσωμάτωσε ο Ν.97(Ι)/1997, είναι καθαρά πλασματική και όχι πραγματική. Όπως υποδεικνύεται από τη συνήγορο των καθ' ων η αίτηση, το Δικαστήριο αναγνώρισε τη δυνατότητα να μειωθεί η σύνταξη Δικαστή και αυτή να συμπληρώνεται από την παροχή αναλογικής σύνταξης, χωρίς να θεωρήσει ότι αυτό αντίκειται στο Άρθρο 158.3 του Συντάγματος.

Επ' αυτού, η ευπαίδευτη συνήγορος για την αιτήτρια, αντιτείνει ότι τα γεγονότα στην Πέτρος Λαούτας (ανωτέρω) είναι εντελώς διαφορετικά από αυτά της εξεταζόμενης περίπτωσης, στην

οποία η αιτήτρια εργαζόταν ασκώντας το συνταγματικό της δικαίωμα και λάμβανε μισθό για την εργασία της, από τον οποίο της απέκοπταν ποσό ως χρέος αναλογικής σύνταξης, με αποτέλεσμα την πραγματική αποκοπή και/ή μείωση του μισθού της. Στην Πέτρος Λαούτας (ανωτέρω), συνεχίζει, ο αιτητής αφυπηρέτησε στην ηλικία των 60 ετών και έτυχε σύνταξης αφότου συμπλήρωσε το

63^ο έτος της ηλικίας του. Αποκόπηκε από τη σύνταξη του ίσο ποσό προς την αναλογική σύνταξη, χωρίς να σημειωθεί οποιαδήποτε μεταβολή και μείωση των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων του. Κατά συνέπεια, εκεί δεν ηγέρθη το κατά πόσο η αποκοπή από το μισθό Δικαστή ως χρέος αναλογικής σύνταξης, κρίνεται πραγματική, ούτε ηγέρθη ισχυρισμός περί αδικαιολόγητου πλουτισμού του κράτους.

Επί της ουσίας, η ευπαίδευτη συνήγορος για την αιτήτρια, υποστηρίζει ότι πάσχει η αιτιολογία της απόφασης ως θέμα ερμηνείας του άρθρου 11 του περί Προϋπολογισμού του έτους 2013 Νόμου (Ν.59(II)/2012), καθόσον ο Νόμος δεν έχει εφαρμογή, στη μισθοδοσία των Δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου, οι οποίοι είναι μέλη της Δικαστικής εξουσίας του κράτους. Συνεπώς, η αιτήτρια δεν είναι ούτε κρατικός υπάλληλος, ούτε αξιωματούχος του κράτους, όπως προνοεί το άρθρο 11 ανωτέρω.

Υποστηρίζει επίσης, ότι πάσχει η αιτιολογία της απόφασης για εφαρμογή του άρθρου 11 του Ν.59(II)/2012 στη μισθοδοσία των Δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου ως αντισυνταγματική, λόγω παράβασης των Άρθρων 153.12 και 158.3 του Συντάγματος. Πεπλανημένα δε εφάρμοσαν οι καθ' ων η αίτηση το Νόμο αναδρομικά για τους Δικαστές.

Προς υποστήριξη της θέσης της, η συνήγορος για την αιτήτρια παραπέμπει στα νομολογηθέντα στην απόφαση της Πλήρους Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αλέξανδρος

Φυλακτού κ.ά v. Κυπριακής Δημοκρατίας, (2013) 3 Α.Α.Δ. 565, στην οποία αποφασίστηκε ότι οι πρόνοιες των περί Έκτακτης Εισφοράς

Αξιοματούχων Εργοδοτούμενων και Συνταξιούχων της Κρατικής Υπηρεσίας και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα Νόμων (Ν.112(Ι)/2011 και 193(Ι)/2011) και των περί Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων των Κρατικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα περιλαμβανομένων και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Νόμων (Ν.113(Ι)/2011 και 191(Ι)/2011) είναι αντισυνταγματικές, στο μέτρο που αφορούν σε αποκοπές από τους μισθούς των Δικαστών. Συναφώς, καταλήγει, οποιαδήποτε πρόνοια σε Νόμο που επιτρέπει την αποκοπή ποσού από το μισθό Δικαστή είναι αντισυνταγματική.

Άνευ βλάβης των ανωτέρω, είναι η θέση της αιτήτριας, ότι η απόφαση πάσχει ως αντίθετη με το Άρθρο 23 του Συντάγματος, καθώς και το Άρθρο 1 του Πρώτου

Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Ε.Σ.Δ.Α.), που προστατεύουν το δικαίωμα στην ιδιοκτησία. Όπως αναφέρει, τα μισθοδοτικά και συνταξιοδοτικά δικαιώματα περιλαμβάνονται στους όρους υπηρεσίας των Δικαστών και εν προκειμένω, αφενός η αποκοπή απαγορεύεται ρητά από το

Σύνταγμα, αφετέρου παραβιάζεται το περιουσιακό δικαίωμα στην σύνταξη των Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εφόσον το κράτος κατακρατεί τη σύνταξη με έμμεσο τρόπο.

Προς υποστήριξη της θέσης της, η ευπαίδευτη συνήγορος για την αιτήτρια, παραπέμπει στα νομολογηθέντα στην απόφαση της Πλήρους Ολομέλειας του

Ανωτάτου Δικαστηρίου στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις αρ. 740/2011 κ.ά Μαρία Κουτσελίνη - Ιωαννίδου v. Δημοκρατίας, ημερομηνίας 7/10/2014, στην οποία κρίθηκε, ότι η αναστολή της καταβολής της σύνταξης των αξιωματούχων του κράτους ισοδυναμεί με στέρηση, κατά παράβαση του άρθρου 23 του Συντάγματος και του

Άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Ε.Σ.Δ.Α.). Παραπέμπει επίσης στην απόφαση της Ολομέλειας του Διοικητικού Δικαστηρίου στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις αρ. 5672/2013 κ.ά. Αυξέντη Αυξεντίου ν. Δημοκρατίας, ημερομηνίας 15/11/2016, στην οποία υιοθετήθηκε η πιο πάνω απόφαση.

Τέλος, προβάλλεται η θέση, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση παραβιάζει την αρχή του αθέμιτου πλουτισμού, η οποία επιβάλλει στη διοίκηση να αποφεύγει να ενεργεί με τρόπο κακόπιστο. Αντίκειται επίσης στις αρχές της χρηστής διοίκησης και της αρχής της προστατευόμενης εμπιστοσύνης.

Η ευπαίδευτη συνήγορος για τους καθ' ων η αίτηση, επί των πιο πάνω, αντιτείνει ότι ο όρος "αξιωματούχος" της Δημοκρατίας που αναφέρεται στο Ν.59(ΙΙ)/2012, περιλαμβάνει και τους Δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αφού σύμφωνα με τις ερμηνευτικές διατάξεις του άρθρου 2 του περί Συντάξεων Κρατικών Αξιωματούχων (Γενικές Αρχές) Νόμου του 2011 (Ν. 88(Ι)/2011), ο οποίος περιλαμβάνει όμοιου περιεχομένου όρους με της επίδικης πράξης και θέτει τις κατευθυντήριες γραμμές της ερμηνείας των όρων που εδώ ενδιαφέρουν, "αξιωματούχος", σημαίνει πρόσωπο το οποίο αναλαμβάνει ή ανέλαβε οποιοδήποτε λειτούργημα ή αξίωμα ή θέση, που με τη σειρά του ο όρος αυτός ερμηνευόμενος, περιλαμβάνει και τους Δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Σύμφωνα με τη συστηματική ερμηνεία των νόμων, συνεχίζει, η ερμηνεία μιας νομικής διάταξης γίνεται με βάση την ένταξη της στο γενικότερο και ειδικότερο σύστημα κανόνων δικαίου και βασίζεται στην άποψη, πως εφόσον ένας κανόνας δικαίου αποτελεί μέρος της ευρύτερης έννομης τάξης, δεν είναι δυνατή η αυτόνομη ερμηνεία του. Συναφώς, κατά την ευπαίδευτη

συνήγορο των καθ' ων η αίτηση, η περίπτωση της αιτήτριας εντάσσεται στην ρύθμιση που επιβάλλεται με το άρθρο 11 του Ν.59(II)/2012.

Προβάλλεται επίσης η θέση από τους καθ' ων η αίτηση, ότι η θέσπιση του άρθρου 11 του Ν.59(II)/2012, δεν επηρεάζει τη μισθοδοσία των εν ενεργεία Δικαστών και άρα δεν τίθεται ζήτημα αντισυνταγματικότητας του, λόγω του ότι δεν αντιφάσκει με την αιτιολογική βάση - ratio των άρθρων 153.12 και 158.3 του Συντάγματος (σελίδα 15

στην γραπτή αγόρευση των καθ' ων η αίτηση).

Ανεξαρτήτως αυτού, συνεχίζει, εφαρμόζοντας το άρθρο 11, ο μισθός που θα λαμβάνουν οι Δικαστές μετά το 63^ο έτος της ηλικίας τους, μειώνεται κατά το ύψος του αναλογικού μέρους της σύνταξης των Κοινωνικών Ασφαλίσεων που αντιστοιχεί σε υπηρεσία μέχρι 400 μήνες στην κρατική υπηρεσία, ούτως ώστε ο μειωμένος μισθός και η σύνταξη όταν αθροιστούν μαζί, να δίδουν το ποσό του μισθού που λάμβαναν πριν την εφαρμογή του περί Προϋπολογισμού Νόμου. Ως εκ τούτου, αναφέρει, πρόκειται για πλασματική και όχι πραγματική χρηματική βλάβη, και τυγχάνουν εφαρμογής τα νομολογηθέντα στην Πέτρος Λαούτας (ανωτέρω). Η δε αιτήτρια, δεν έχει υποστεί δυσμενή μεταβολή των όρων υπηρεσίας της, αφού είναι γνωστό ότι από τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα αποκόπτεται το ποσό της αναλογικής σύνταξης, το οποίο δεν είναι ποσό που κερδήθηκε με εργασία της, αλλά αντιστοιχεί σε ποσό που κατέβαλε ο εργοδότης, και ως εκ τούτου δεν στοιχειοθετείται δικαίωμα επ' αυτού του ποσού.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό της αιτητριας για αντίθεση της επίμαχης πρόνοιας με το Άρθρο 23 του Συντάγματος και το Άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Ε.Σ.Δ.Α.), η ευπαίδευτη συνήγορος για τους καθ' ων η αίτηση, αντιτείνει ότι το ποσό που αποκόπτεται, δεν εμπεριέχεται στην

περιουσία της αιτήτριας, και δεν αποτελεί αποκρυσταλλωμένο δικαίωμα της. Κατά συνέπεια, δεν τίθεται ζήτημα παραβίασης των άρθρων που προστατεύουν την περιουσία ενός προσώπου. Αφετέρου δε, και αν ακόμα θεωρηθεί από το Δικαστήριο ότι όντως εμπεριέχονται στο άρθρο 23 του Συντάγματος, εν προκειμένω, υπάρχει δημόσια ωφέλεια, η οποία καθιστά τον περιορισμό του δικαιώματος θεμιτό και νόμιμο. Προς υποστήριξη της θέσης της, παραπέμπει στα αποφασισθέντα στην Σωτήριος Παύλου ν. Κυπριακής Δημοκρατίας, υπόθεση αρ.

820/2005, ημερομηνίας 1/11/2016.

Τέλος, απορρίπτονται από τη συνήγορο των καθ' ων η αίτηση, οι ισχυρισμοί περί αθέμιτου πλουτισμού, κατά παράβαση της αρχής της καλής πίστης και της αρχής της προστατευόμενης εμπιστοσύνης, εφόσον υπάρχει σχετική νομοθετική πρόνοια που ρυθμίζει το θέμα. Σε αντίθετη δε περίπτωση, υποστηρίζει, θα απολήγαμε στο ανεπιεικές αποτέλεσμα της παροχής και δεύτερης σύνταξης σε ορισμένα πρόσωπα, κατά παράβαση της αρχής της ισότητας.

-

Εξετάζοντας κατά προτεραιότητα, ως ζήτημα του παραδεκτού της προσφυγής, την προδικαστική ένσταση που εγείρεται από τους καθ' ων η αίτηση, ότι η αιτήτρια υπέστη από την εφαρμογή της επίμαχης διάταξης πλασματική και όχι πραγματική χρηματική βλάβη και κατ' επέκταση στερείται εννόμου συμφέροντος προώθησης της προσφυγής της, παρατηρούμε τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 11 του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 2013 (Ν.59(II)/2012):

«Ο μισθός ή αντιμισθία ή αποζημίωση ή χορηγία των αξιωματούχων της Δημοκρατίας και των κρατικών υπαλλήλων οποιασδήποτε βαθμίδας, οι οποίοι συμπληρώνουν την ηλικία των εξήντα τριών (63) ετών και οι οποίοι είναι δικαιούχοι αναλογικής σύνταξης από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μειώνεται κατά το ύψος της αναλογικής σύνταξης που αντιστοιχεί σε υπηρεσία μέχρι τετρακόσιους (400) μήνες στην κρατική υπηρεσία, ανάλογα με την υπηρεσία έκαστου αξιωματούχου ή υπαλλήλου».

Στον Ν.59(ΙΙ)/2012, δεν ερμηνεύεται η έννοια της λέξης "αξιωματούχος". Οι καθ' ων η αίτηση ερμήνευσαν ότι, η εν λόγω έννοια συμπεριλαμβάνει και Δικαστή (του Ανωτάτου Δικαστηρίου) και ως εκ τούτου, προέβησαν στην έκδοση της εδώ επίδικης πράξης για την αιτήτρια, αναδρομικά από την ημερομηνία που ο Ν.59(ΙΙ)/2012 τέθηκε σε ισχύ και έπρεπε να είχε εφαρμοστεί. Συγκεκριμένα, στην Ένσταση που οι καθ' ων η αίτηση καταχώρησαν (σελίδα 3), αναφέρουν ότι, με βάση τις πρόνοιες της επίμαχης διάταξης του σχετικού Νόμου:

«Θα έπρεπε να αποκόπτεται από την αντιμισθία της Αιτήτριας το αναλογικό μέρος της σύνταξης γήρατος του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων από 1/1/2013 μέχρι την ημέρα αφυπηρέτησης της».

Η αιτήτρια, εδικοιούτο, σύμφωνα με τις ισχύουσες πριν την θέσπιση του Ν.59(ΙΙ)/2012 νομοθετικές πρόνοιες, μετά τη συμπλήρωση του 63^{ου} έτους της ηλικίας της και μέχρι την αφυπηρέτηση της από τη θέση Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου, να λαμβάνει προσθετικά τόσο τον προβλεπόμενο (σε ύψος) μισθό για τη προαναφερόμενη θέση της, όσο και σύνταξη των Κοινωνικών Ασφαλίσεων, χωρίς οποιουδήποτε περιορισμούς ή μειώσεις, αποκοπές ή συμψηφισμό των πιο πάνω. Η θέσπιση του Ν.59(ΙΙ)/2012 και της πρόνοιας του άρθρου 11 αυτού, η σχετική ερμηνεία των καθ' ων η αίτηση, ότι αυτή αφορά και σε Δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου και η συνακόλουθη, εδώ αναδρομική εφαρμογή του εν λόγω άρθρου με την έκδοση της εδώ επίδικης πράξης στην περίπτωση της αιτήτριας, από την ημέρα που ο Ν.59(ΙΙ)/2012 τέθηκε σε ισχύ μέχρι την αφυπηρέτηση της, σαφώς συνιστά μείωση του παρεχόμενου προς την αιτήτρια, για την περίοδο από την θέσπιση του Ν.59(ΙΙ)/2012 μέχρι την αφυπηρέτηση της, συνολικού ποσού των πιο πάνω, και συγκεκριμένα, του μέρους που αφορά στον μισθό της.

Αυτό αφού, ως οι ίδιοι οι καθ' ων η αίτηση ερμηνεύουν, η έννοια του άρθρου 11 συνίσταται στο να αποφευχθεί η καταβολή από την ηλικία των 63 ετών ταυτόχρονα σύνταξης από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και μισθού από το Κράτος, ως η αιτήτρια στην παρούσα

περίπτωση, ως προαναφέρθηκε, εδικαιούτο να λαμβάνει και ελάμβανε, πριν τον Ν.59(ΙΙ)/2012. Το ποσό που αποκόπηκε αναδρομικά από την αιτήτρια, αντιστοιχεί σε μισθούς της αιτήτριας ύψους €1.117 το μήνα, της περιόδου 1/1/2013 μέχρι 14/1/2014, ημερομηνία αφυπηρέτησης της.

Συνεπώς, η παρούσα περίπτωση δεν προσομοιάζει με την περίπτωση της Λαούτας (ανωτέρω), στην οποία κρίθηκε, ότι η αποκοπή ήταν πλασματική και όχι πραγματική. Εδώ, η αποκοπή από τα προαναφερόμενα δικαιώματα της αιτήτριας, είναι συγκεκριμένη και πραγματική και σαφώς συνιστά χρηματική ζημιά. Άρα, η αιτήτρια έχει έννομο συμφέρον στην παρούσα προσφυγή.

Επομένως, απορρίπτεται ως αβάσιμη η συναφής προδικαστική ένσταση των καθ' ων η αίτηση και θα προχωρήσουμε στην εξέταση των λόγων ακύρωσης που προβάλλονται.

Με δεδομένη την εφαρμογή των προνοιών της επίμαχης διάταξης του σχετικού Νόμου στην αιτήτρια και την μείωση που η εν λόγω (αναδρομική) εφαρμογή επέφερε στα προαναφερόμενα, λαμβανόμενα από την αιτήτρια οικονομικά ωφελήματα και δη το μισθό της, εξετάσαμε ως πρώτο, τον ισχυρισμό της αιτήτριας ότι το άρθρο 11 του

Ν. 59(ΙΙ)/2012, παραβιάζει τις πρόνοιες των Άρθρων 158.3 και 153.12 του Συντάγματος, που προνοούν ότι:

«158.3 Νόμος θέλει προβλέψει περί της αντιμισθίας και των άλλων όρων υπηρεσίας των δικαστών των κατά την πρώτην παράγραφον του παρόντος άρθρου ιδρυθησομένων δικαστηρίων. Η αντιμισθία και οι λοιποί όροι υπηρεσίας οιοδήποτε δικαστού δεν δύναται να μεταβληθώσι δυσμενώς δι' αυτόν μετά τον διορισμόν αυτού».

.....

«153.12 Η αντιμισθία και οι λοιποί όροι υπηρεσίας οιοδήποτε δικαστού του Ανωτάτου Δικαστηρίου δεν δύναται να μεταβληθώσι δυσμενώς δι' αυτόν μετά τον διορισμόν αυτού».

Επ' αυτού είναι σαφής η θέση της Νομολογίας μας, όπως αυτή έχει επιβεβαιωθεί στην απόφαση της Πλήρους Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αλέξανδρος Φυλακτού κ.ά ν.

Κυπριακής Δημοκρατίας, (2013) 3 Α.Α.Δ. 565, στην οποία κρίθηκε, τελικώς, ότι οι πρόνοιες των περί Έκτακτης Εισφοράς Αξιοματούχων

Εργοδοτούμενων και Συνταξιούχων της Κρατικής Υπηρεσίας και του Ευρύτερου

Δημόσιου Τομέα Νόμων (Ν.112(Ι)/2011) και 193(Ι)/2011) και των περί Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων των Κρατικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων του

Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα περιλαμβανομένων και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Νόμων (Ν.113(Ι)/2011 και 191(Ι)/2011) είναι αντισυνταγματικές, στο μέτρο που αφορούν σε αποκοπές από τους μισθούς των Δικαστών. Υπενθυμίζεται, ότι όταν αρχικά θεσπίστηκε ο Ν.112(Ι)/2011, τα μέλη της Δικαστικής Υπηρεσίας και ο Πρόεδρος και τα Μέλη του Ανωτάτου Δικαστηρίου είχαν εξαιρεθεί από τις πρόνοιες του και αργότερα συμπεριλήφθηκαν με το Ν.193(Ι)/2011.

Τα αναφερθέντα στην πιο πάνω απόφαση, τυγχάνουν απόλυτης εφαρμογής και στην υπό εξέταση υπόθεση, στην οποία όπως έχουμε ήδη αναφέρει, με την εφαρμογή των προνοιών της επίμαχης διάταξης, αποκόπηκε, κατ' ουσία, αναδρομικά από το μισθό της αιτήτριας το ποσό των €1.117 το μήνα για την προαναφερθείσα περίοδο.

Μεταφέρονται αυτούσια σχετικά αποσπάσματα από την υπό αναφορά απόφαση:

«Το πρώτο πράγμα που έχουμε να παρατηρήσουμε είναι πως, εξ όσων γνωρίζουμε, η μόνη χώρα που έχει παρόμοια συνταγματική πρόνοια με το Άρθρο 158.3 είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και, ως εκ τούτου, οι αποφάσεις άλλων χωρών που ασχολούνται με παρόμοιο θέμα (όπως η απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Λετονίας στην Case No. 2009-11-01, ημερ. 18.01.2010, στην οποία αναφέρθηκε εκτενώς ο Γενικός Εισαγγελέας), δεν μπορεί να έχουν την ίδια βαρύτητα και πειστικότητα που έχουν οι αμερικανικές αποφάσεις και, ιδιαίτερα, η Hatter (πιο πάνω), στην οποία γίνεται εκτενέστατη ανάλυση του υπό κρίση θέματος και της σύγχρονης ερμηνείας που δίδεται σ' αυτό. Παρόλο ότι στην υπόθεση εκείνη, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, το αντικείμενο της ήταν φορολογική νομοθεσία που δεν κρίθηκε πως ήταν αντισυνταγματική, τέθηκαν όλες οι αρχές που διέπουν το θέμα μείωσης της αντιμισθίας των δικαστών.

Η αντίστοιχη με τη δική μας πρόνοια του αμερικανικού Συντάγματος είναι το λεγόμενο Compensation Clause που εγγυάται στους ομοσπονδιακούς δικαστές «A Compensation which

shall not be diminished during their Continuance in Office» (σε μετάφραση) «Αποζημίωση, που δεν θα μειώνεται κατά τη διάρκεια της θητείας τους.

Επισημαίνουμε ότι, η δική μας αντίστοιχη πρόνοια, είναι ευρύτερη της πιο πάνω, αφού δεν περιορίζει την οποιαδήποτε δυσμενή μεταβολή στην περίοδο θητείας των δικαστών, αλλά απαγορεύει οποιαδήποτε δυσμενή μεταχείριση που έπεται του διορισμού οποιουδήποτε δικαστή και, περαιτέρω, καλύπτει και δυσμενή μεταβολή των όρων υπηρεσίας τους, περιλαμβάνοντας, έτσι, και θέματα πέραν της αντιμισθίας.

Στην υπόθεση Hatter, με αναφορά στην προγενέστερη απόφαση στην Evans v. Gore 253 U.S. 245 (1920), λέχθηκε ότι η ύπαρξη της «Ρήτρας Αποζημίωσης» (Compensation Clause) εγγυάται την «πλήρη ανεξαρτησία των δικαστών». Οι εγγυήσεις αυτές, όπως λέχθηκε, δεν υπάρχουν «για να ευνοούν τους δικαστές», αλλά «ως ένας περιορισμός που επιβάλλεται χάριν του δημοσίου συμφέροντος.

Είναι, έτσι και γι' αυτόν το λόγο που το θέμα δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως θέμα ίσης μεταχείρισης. Είναι η επιλογή του συνταγματικού νομοθέτη να εξαιρέσει τη Δικαστική Υπηρεσία από οποιαδήποτε μέτρα μείωσης της αντιμισθίας των Δικαστών, για ευνόητους λόγους. Η συνταγματική πρόνοια εκφράζει την απαραίτητη προϋπόθεση της ευρύτερης αρχής ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης, άρρηκτα συνδεδεμένης με την ύπαρξη και λειτουργία της Δικαστικής Εξουσίας σε κράτος δικαίου.

Όπως λέχθηκε, κύριος σκοπός της προστασίας αυτής, πέραν από του να προσελκύει αξιόλογους νομικούς στη δικαστική έδρα, «είναι να εξασφαλίζει την ανεξαρτησία πνεύματος που είναι αναγκαία για να διασφαλίζει τη λεπτή εξισορρόπηση μεταξύ ατομικών δικαιωμάτων και κρατικών εξουσιών, που ισοδυναμεί με πολιτική ελευθερία.» Προχώρησε, όμως, το Δικαστήριο, ανατρέποντας την Evans (πιο πάνω), και αποφάσισε ότι, ενώ έκρινε ότι οι μισθοί των δικαστών δεν μπορούν άμεσα να μειωθούν, ακόμα και ως μέρος μιας προσπάθειας για γενική μείωση του κρατικού μισθολογίου, εν τούτοις, δεν υπήρχε δικαιολογητικό γιατί οι δικαστές να μην αναλαμβάνουν το ότι τους αναλογεί αναφορικά με φορολογία, όπως όλοι οι πολίτες.

Είναι σαφές ότι, με βάση την απόφαση αυτή, άμεση μείωση των απολαβών των δικαστών με νομοθεσία, που έχει ως αποτέλεσμα αποκοπή μέρους του μισθού τους, απαγορεύεται. Επιτρέπεται μόνο η μείωση τέτοιων απολαβών μέσω φορολογικού νομοθετήματος, που επηρεάζει την αντιμισθία εμμέσως, η δε φορολογία αυτή, θα πρέπει να είναι τέτοια, που να εφαρμόζεται σε όλους τους φορολογούμενους χωρίς διάκριση (non discriminatory). Τονίστηκε ότι, η θέση που εκφράστηκε στην Evans (πιο πάνω), ότι δεν μπορεί με φορολογικό νόμο που εφαρμόζεται με διάκριση στους φορολογούμενους (discriminatory) να μειωθεί η αντιμισθία των δικαστών, είναι ορθή».

.....

Στην παρούσα περίπτωση, είναι σαφές ότι οι επίδικες νομοθεσίες που προνοούν άμεση αποκοπή ποσοστού από τις απολαβές των δικαστών, δεν αποτελούν φορολογικά νομοθετήματα. Ούτε μπορεί να λεχθεί ότι είναι γενικής εφαρμογής, αφού η νομοθεσία περιορίζεται στους δημόσιους και κρατικούς υπαλλήλους. Η θέση του Γενικού Εισαγγελέα ότι με άλλη νομοθεσία (N. 202(I)/2011) προβλέφθηκε και φορολόγηση του ιδιωτικού τομέα κατά την ίδια περίοδο, καθιστώντας τη φορολογία γενικής εφαρμογής, δεν μπορεί να καταστήσει τις υπό κρίση νομοθεσίες ως γενικής εφαρμογής. Έχουμε να κρίνουμε τους δύο επίδικους νόμους, ανεξάρτητα από οποιοδήποτε άλλες νομοθεσίες, ιδιαιτέρως, εν όψει του ότι η νομοθεσία στην οποία παραπέμπει ο Γενικός Εισαγγελέας έχει διαφορετικές πρόνοιες, διαφορετικά ποσοστά και υποχρέωση καταβολής του μισού των εισφορών από τον εργοδότη.

.....

Καταλήγοντας, θεωρούμε πως το Άρθρο 158.3 του Συντάγματος είναι τόσο σαφές, που να μη χωρεί αμφισβήτηση στην ερμηνεία του, όπως αυτή καθορίστηκε για το αμερικανικό Compensation Clause στην υπόθεση Hatter. Είναι, όπως υποδείξαμε, πέραν πάσης αμφιβολίας, σαφές ότι οι επίδικες νομοθεσίες δεν συνιστούν φορολογικούς νόμους, αλλά ούτε και μπορεί να λεχθεί ότι είναι γενικής εφαρμογής και, ως εκ τούτου, συνιστούν ανεπίτρεπτη δυσμενή μεταβολή της αντιμισθίας των δικαστών, κατ' αντίθεση με τις πρόνοιες του Άρθρου 158.3 του Συντάγματος».

(Η έμφαση προστέθηκε).

Στην βάση των πιο πάνω νομολογιακών αρχών, διαπιστώνουμε ότι η ερμηνεία των καθ' ων η αίτηση, ότι η επίμαχη διάταξη του άρθρου 11 του Ν.59(ΙΙ)/2012 εφαρμόζεται (και μάλιστα αναδρομικά) και στην περίπτωση της αιτήτριας ως Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου, κρίνεται αντισυνταγματική ως παραβιάζουσα τις πρόνοιες των Άρθρων 158.3 και 153.12 του Συντάγματος, καθότι συνιστά ανεπίτρεπτη δυσμενή μεταβολή της αντιμισθίας της αιτήτριας. Το εάν η εν λόγω εφαρμογή έλαβε χώρα όταν η αιτήτρια δεν ήταν εν ενεργεία Δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου ή μη, είναι, για τους σκοπούς του άρθρου 158.3 του Συντάγματος, αδιάφορο, αφού εν πάση περιπτώσει ο Ν.59(ΙΙ)/2012 θεσπίστηκε, τέθηκε σε ισχύ και εφαρμόστηκε σε χρόνο μετά τον διορισμό της αιτήτριας ως Δικαστή (βλ. Αλέξανδρος Φυλακτού (ανωτέρω)). Σημειώνεται, ότι ως έχει αναφερθεί και στην Board for Registration of Architects and Civil Engineers v. Kyriakides (1966) 3 C.L.R. 640, "Αν είναι δυνατόν τα δικαστήρια θα ερμηνεύσουν τον Νόμο έτσι ώστε να τον εντάξουν μέσα στα πλαίσια του Συντάγματος". Στην παρούσα περίπτωση, η ερμηνεία του άρθρου 11 του Ν.59(ΙΙ)/2012, ότι αυτή τυγχάνει εφαρμογής και σε Δικαστή, προσκρούει ευθέως στις επιταγές του άρθρου 158.3 του Συντάγματος, ως εξηγήθηκε ανωτέρω.

Ως εκ τούτου, η προσβαλλόμενη απόφαση, εκδοθείσα κατ' αντισυνταγματική ερμηνεία και εφαρμογή του άρθρου 11 του Ν.59(ΙΙ)/2012, είναι άκυρη και δεν έχει κανένα νομικό

αποτέλεσμα. Λόγω της πιο πάνω κατάληξης μας, παρέλκει η εξέταση των υπόλοιπων ισχυρισμών.

Η προσφυγή επιτυγχάνει με €1500 έξοδα πλέον Φ.Π.Α., υπέρ της αιτήτριας και εναντίον των καθ' ων η αίτηση.

Α. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ - ΝΙΚΟΛΕΤΟΠΟΥΛΟΥ, ΔΔΔ.

Γ.ΣΕΡΑΦΕΙΜ, ΔΔΔ.

Φ. ΚΩΜΟΔΡΟΜΟΣ, ΔΔΔ.

Ε. ΜΙΧΑΗΛ, ΔΔΔ.

Ε. ΓΑΒΡΙΗΛ, ΔΔΔ.

Α. ΖΕΡΒΟΥ, ΔΔΔ.